

NITTEDALS TÆNDSTIKFABRIK PÅ MARKERUD 1875.

HISTORISK KALENDER FOR NITTEDAL OG HAKADAL 2018

NITEDALS TÆNDSTIKFABRIK PÅ MARKERUD

Johan Lauritz Sundt (1828-1889) startet fyrstikkfabrikk på sin eiendom Markerud i 1863. Det ble raskt en stor virksomhet. Ikke bare arbeidet det mange på fabrikk, men også i hjemmene limte store og små fyrstikkesker som de leverte på fabrikk. Sundt var med å forandre fabrikkasjonen av fyrstikker; han satte i gang produksjonen av sikkerhetsstikker. Det betydde at det farlige fosforet fikk mindre betydning. Produksjonen ble stadig mer maskinell, slik at arbeidet i hjemmene etter hvert ble borte. I 1875 startet firmaet en fabrikk til, på Grønvoll i Østre Aker (Oslo). I 1895 ble fabrikk på Markerud lagt ned. Forsidebildet fra 1875 viser hvor stor fabrikk var. Fyrstikkesken på denne siden er et uttrykk for at eksporten av fyrstikker fra Markerud til fjerne land var betydelig. Ja, fyrstikkeskene er det som mer enn noe annet har gjort Nittedal-navnet kjent i verden. På denne siden ser vi også de ansattes fane. Fyrstikker produseres stadig under navnet «Nitedals», men nå skjer det i Sverige.

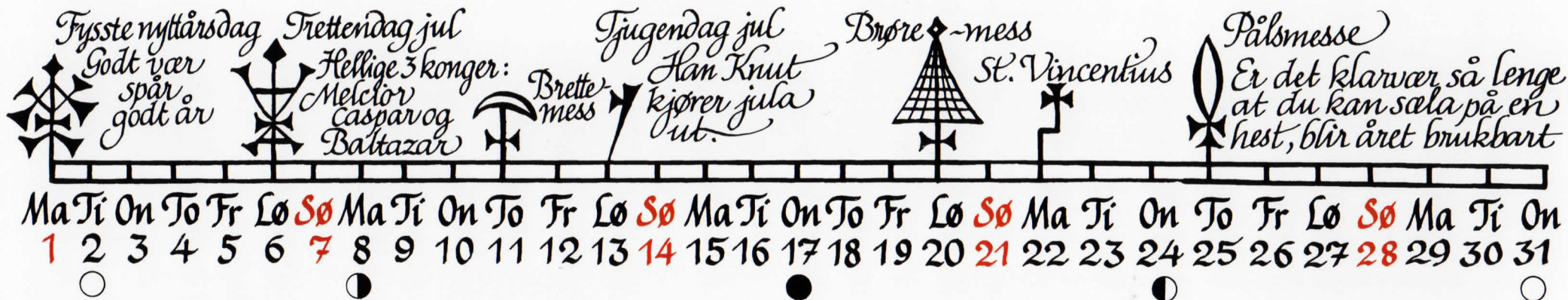
Vil du vite mer om fabrikk på Markerud, kan du lese i boka til Kai Jensen: «Nitedals Tændstikfabrik» (2017). Den kan du kjøpe i bokhandelen, eller du kan bestille den på tlf. 995 42 589.

DAMESKIRENN PÅ SINOBER

Sinober var et yndet utfartssted, sommer som vinter, for folk fra området rundt Nittedal stasjon, og fra resten av bygda. På bildet ser vi en stor flokk damer som er samlet til skirenn på Sinober. I bakre rekke står som nummer 6 fra venstre Lise Johansen; så følger Maggi Thoresen og Hanna Jansen. Som nummer 10 står Ingebjørg Iversen.

Bildet er lånt av Reidun Linstad.

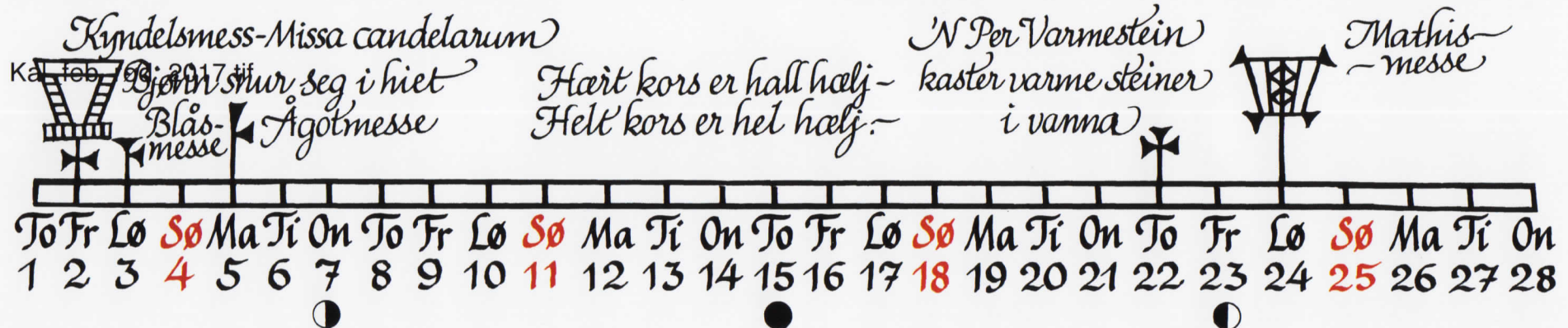
JANUAR 2018

NITTEDALSRUTEN

Persontransport med buss fra Oslo til Nittedal startet 1. januar 1919. Det første selskapet som kjørte ruten Kristiania – Grorud – Nittedal, var Norsk Trafikk. På bildet til venstre ser vi en av selskapets busser som ble benyttet på denne ruten. Det er en 1919 modell White Omnibus, med 30 hk. Bensinmotor. Selskapet kjøpte i 1919 10 slike hvite omnibusser.

Bildet er lånt av Erik Stubbom.

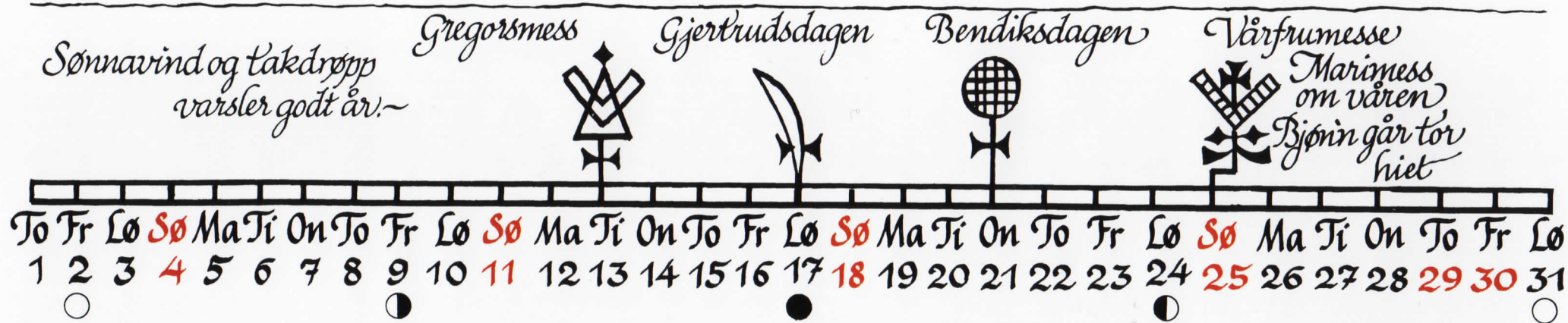

I 1925 overtok Schøyens Bilcentraler (SBC) både selskapet og driften av Nittedalsruten. Det ble etablert et eget selskap, Nittedalsruten AS, eiet av SBC, med eget lokalt styre. På bildet over ser vi selskapets buss, en Studebaker 1926 modell, med sjåfører Ole Simensen. I bakgrunnen hovedbygningen på Rotnes bruk.

Dette bildet fra 1940 viser en Scania Vabis 1937 modell med høyerratt, som ble brukt på ruten fra 1940. Nå het ruten Oslo – Grorud – Nittedal/Hakadal rute 61. Sjåføren er Otto Simensen.

Bildene er lånt av Erik Stubbom

MARS 2018

SØNDAGSSKOLEN PÅ ÅNEBY

Bildet er tatt i 1952 utenfor Bedehuset på Åneby, Indremisjonens lokale, hvor søndagsskolen holdt til. (Søndagsskoleungene står omtrent på nåværende sørgående bussholdeplass på Åneby.) Helt til venstre står søndagsskolelæreren Dagfinn Finstad. Han holder en sitter i hånda. (Sitter er et klimpreinstrument som er bygd opp av en resonanskasse uten hals og med flere strenger.) Den spilte han på hver søndag. Han bodde på Finstad på Nasaret-sletta (Gamle Glitre vei). Vi ser litt av bedehuset til høyre; bak ligger Åneby Trevarefabrikk. Eier var Johannes Mo. Men han leide det ut til Leif Olsen. Sammen med Bjerke og Lillebrænd laget han dører og vinduer. I huset bak Bedehuset drev Laura og Johannes Mo kafe.

Etter å ha spurt mange, tror vi å vite hvem de fleste er.

Bildet er lånt av Steinar Arntzen.

- Rad 1: (fra venstre): Kari Fredriksen, Marit Christensen, Toril Olafsen, Ulla Fjeldet, Marit Westengen, Bjørg Kjølstad, Else Karin Skjønneli, Anette Strøm, Harald Aaneby, Thorstein Steffensen.
- Rad 2: Per Birger Andersen, Tom Fjeldstad, Tormod Johansen, Wenche Blaasaas, Sissel Antonsen, Sigrun Waal, Tove Bjerke, Eileen Amundsen, Eivind Vinsrud, Øivind Skjønneli, Ellen Strøm.
- Rad 3: Berit Tøien, Terje Christensen, Anne Marie Berg, Steinar Arntzen, Ragnhild Strøm, Odd Knai, Ragnhild Johansen, Unni Holm, Kåre Aaneby, Ingar Blaasaas, Svein Skillebekk, Lars Haukerud, Sissel Bekkedal, Per Erik Kjølstad, ?, Turid Bekkedal.
- Rad 4: Dagfinn Finstad, Helge Bjerke, Aud Skillebekk, Ragnhild Johansen, Richard Sandberg, Reidun Hansen, Berit Westengen, Liv Thoresen, Tove Hansen, Marit Knai, Inger Brennløkken, Karin Waal, Terje Westengen, Bjarne Johansen, Bodil Johansen, Kari Brennløkken, Solveig Steffensen, Bertha Røtterud.

UNIT FOUR

På bildet ser vi Hagan-bandet Unit Four, som spilte særlig i andre halvdel av 1960-årene. Her i øvingslokalet i Birkelundsveien 1. Fra venstre står Roald Sivertsen, Tore Wollum, Nils-Rune Sivertsen og Sten Tore Hovden. Tore og Sten Tore fra Birkelundsveien begynte å spille sammen i 1962. Så ville kameratene, brødrene Sivertsen, være med og spille. Dermed var Unit Four et faktum. De øvde hjemme i kjelleren hos Tore. Roald spilte trommer og var vokalist. Noen ganger spilte Tore trekkspill i stedet for gitar. Mange jenter var å hørte på de «coole gutta» når de øvet. De spilte mest på gamle Folkets Hus på Slattum. Oppdragsgiverne var Birkelundsveien Vel, Skytta Vel, Glanerud Vel og Markerud Vel. Men de spilte også på GIF-fester. Andre steder de spilte, var Ullensaker, Oppsal og Sponvika ved Halden. De spilte låter av blant annet Beatles, Elvis, Cliff Richard, Tom Jones, The Drifters, Simon & Garfunkel, The Beach Boys og Sven-Ingvars.

Bildet er lånt av Tore Wollum.

Den fyste sommardagen er
14. april. Da skulle rømme-
grønten stå på bordet.
Fløttedag for tenestefolk

3. dag sommar
Bar bakke

St. Jørgensdag
Egg i alle reir
Markusdagen~
Den store Gangdagen

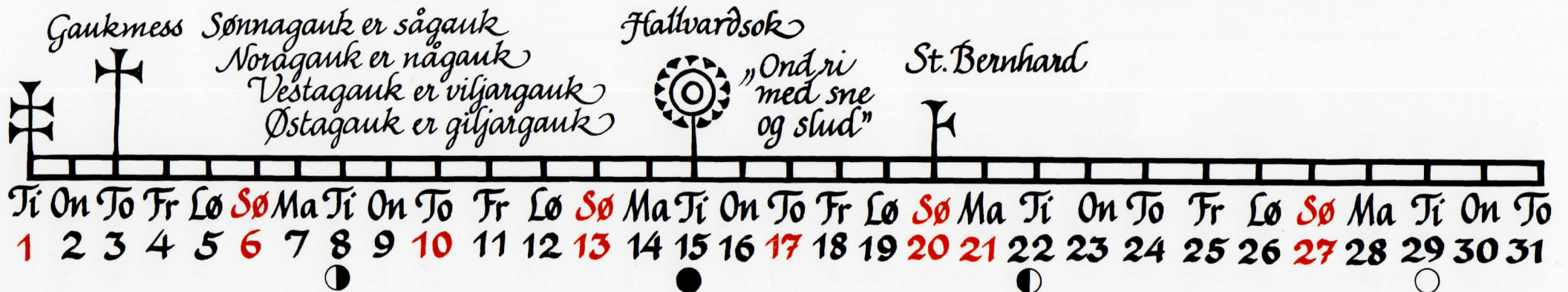
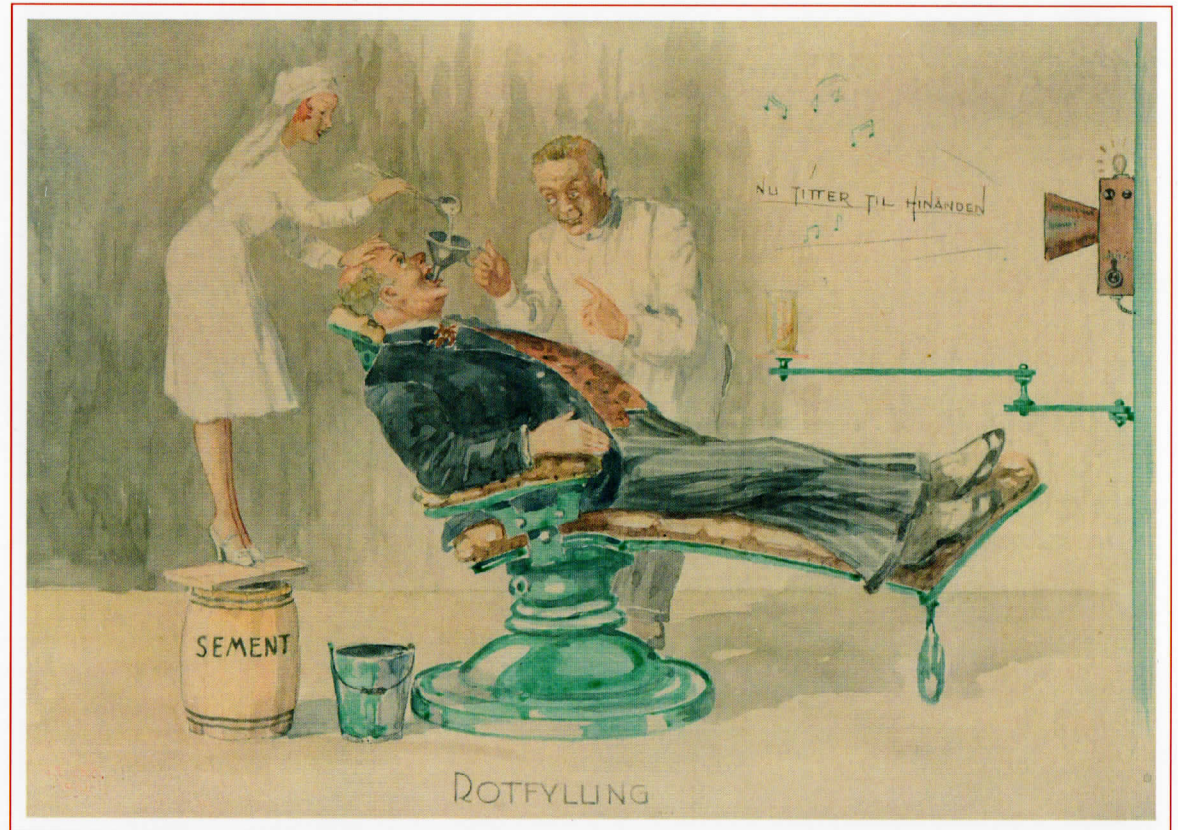
Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

APRIL 2018

HOS TANNLEGE RUUS

Hans Ruus (1900-1980) var tannlege og skoletannlege i Nittedal. Han hadde en flyttbar tannlegestol som han hadde med seg på skolene. Skoleelever som trengte mer omfattende behandling og andre kunder, måtte komme på tannlegekontoret i Stasjonsveien. Der hang det noen humoristiske bilder av situasjoner hos en tannlege. Alle som har vært hos Hans Ruus, husker dem. De var tegnet av Gondro Elind (1887-1975). Han bodde på hjørnet av Sagerudveien – Stasjonsveien. Elind var kunstmaler og tegner. I en lang periode var han landets mest produktive tegner av julekort.

Bildene er lånt av Karin Ruus.

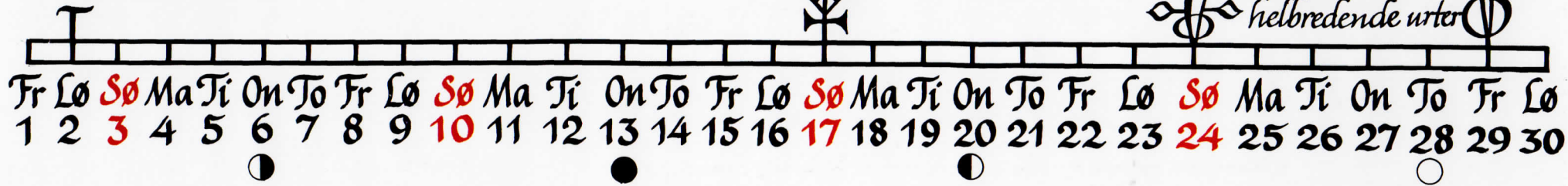

*Skolefallsdagen
- våronna
ska vera gjort*

Bottolfsmess
Rotlausveka

Fonsof - St. Hans
Nå kan du
samle inn
helbredende urter

JUNI 2018

TO SPREKE KARER

Bademoten i 1930-årene var annerledes enn i dag. De to spreke karene som bader i Nitelva ved «Kopperudtangen» på Haugestad ved Rotnes, er fra venstre Odd Hexeberg (1908-1978) og Thoralf Johansen (1910-1978). Odd Hexeberg drev Th. Hexebergs kolonial ved Nittedal stasjon. Thoralf Johansen arbeidet på Rotnes sag.

Bildet er lånt av Reidun Linstad.

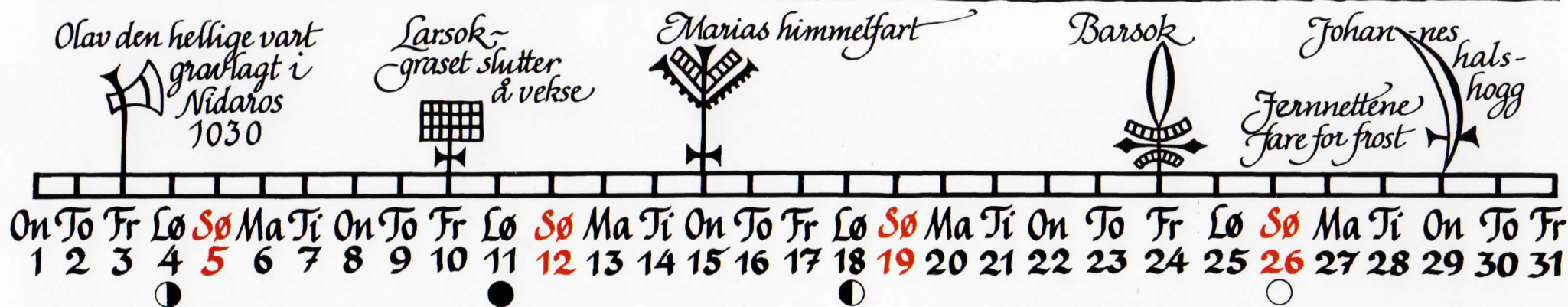

JULI 2018

BADEBASSENGET PÅ SØRLITANGEN

Fra 1955 til 1970 var det et badebasseng i drift på Sørlitangen. Det lå mellom Svartbekken og Ørfiskebeken, og mellom lysløypa og skogsbilveien. Bassenget var 25 m langt og 12,5 m bredt. Sørlihaugen vel hadde slitt hardt for å få det til, både med penger og dugnadsinnsats. Etter hvert tok kommunen over som eier. Bassenget ble stengt fordi det manglet kloringsanlegg. Bassenget var populært og ble mye brukt, ikke bare av folk i Stasjonsområdet, men av folk fra hele bygda.

AUGUST 2018

SØSTRENE BJØRKLUND

Søstrene Bjørklund var blant de mest populære norske sang-artistene i 1950- og 1960-årene. De vokste opp i vokterboligen på Nittedal stasjon og i Askeladdveien. Jentene het Astrid, Sigrun, Bjørg og Laila. De ble født mellom 1937 og 1942. Søstrene begynte å opptre på lokale arrangementer og ble oppdaget på en amatørkonkurranse i Oslo i 1954. Platene solgte så bra at det sies at hvis en la alle platene oppå hverandre, ville det tårnet bli høyere enn Rådhuset i Oslo. Tekstene var ofte enkle og litt sentimentale; og de sang flerstemt. Når de opptrådte, blandet de slagerne med mer jazzpregede rytmer; ofte fra repertoaret til The Andrews Sisters. Blant de mest kjente slagerne er «Høyt over fjellet», «Vildrosen», «Den glade vandrer», «Fire Tyrolerjenter» og «Tina og Marina».

SEPTEMBER 2018

ROTNES SKOLE 100 ÅR 1948

Bildet er tatt i et av klasserommene i første etasje i den gamle skolebygningen i anledning skolens 100 års feiring i 1948.

Rundt bordet fra venstre sitter fru Vig, Agnes Thoresen, Valborg Kleven, Lise Johansen, fru Birkevold, Edel Hansen. Så sitter det syv ukjente damer. Deretter følger fru Bandlien, Signe Stenberg, Ambjørg Svien og Målfrid Sekkelsten. Bak mot veggen står overlærer Hans Gunleiksrud, Oscar Bandlien og Arne t. Westby. Den siste er ukjent.

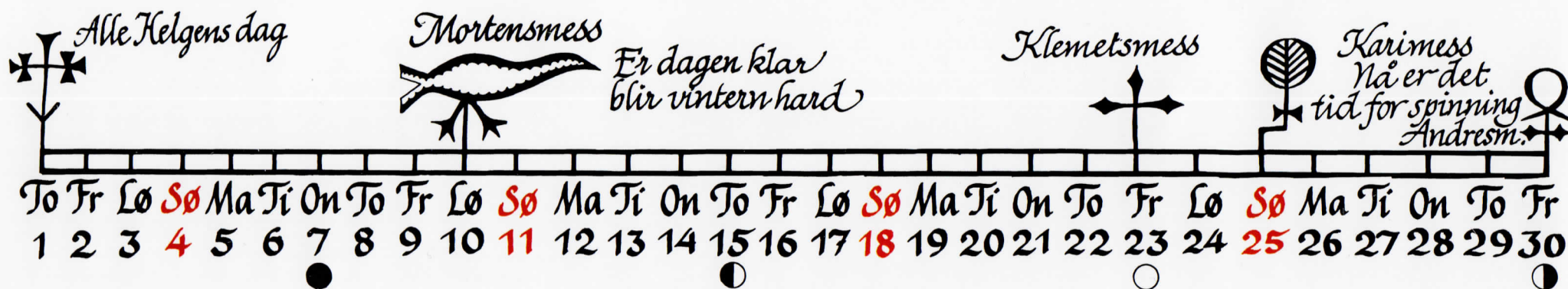

OKTOBER 2018

SAGSTUA VED VERKET

Dette bildet er fra 1890-årene. Det er tatt fra Sagbakken. Bygningene der er enda ikke bygd. Til venstre ser vi bygningen på saga. Hadelandsveien, sjåssen som de kalte denne nye veien, går i bru over elva. På den andre siden av brua ligger de gamle bygningene på Sagstua. Fra 1600-tallet var det plass under Hakadals Verk, men den lå på den gamle garden Burås. Husmannen her var også sagmester. Til plassen hørte 14 mål dyrka jord og 38 mål havn (beite). På denne tida hadde de 3 kuer og 6 sauer. De sådde bygg og havre og satte poteter. Nåværende Rv 4 går der uthuset lå. Nedenfor til venstre er det åpent fordi det den gangen var beitemarker. Til høyre bak Sagstua ser vi veien og alleen opp til Burås.

NOVEMBER 2018

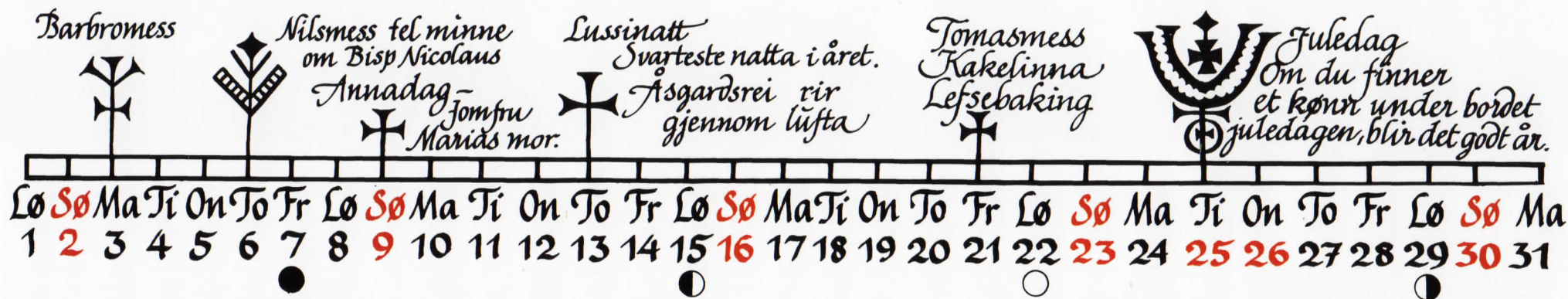
TØMMERKJØRING I 1950-ÅRENE

Ståle Pinslie (f. 1941) sitter på et lass med slip-tømmer, som han kjører ned Sørslepen i lia under Varingskollen i 1955. Hesten het Svarta. Her nedover den bratte lia slepkjørte han tømmeret på bukken. Tømmeret ble kjørt innefra på flatene på bukk og geit som hang etter i en kjetting, men der det bar utover under Geitberget, ble geita slått unna på en såkalt geitstasjon, ei hylle i veien. Bak Ståle ser vi det kommer en hest til. – Ståle hjalp faren, Nils Pinslie (1902 – 1978). Nils kjørte tømmer, mest for kommunen. Om sommeren satt han i tårnet på Varingskollen og varslet hvis det tok til å brenne et sted i skauen.

På dette bildet står Nils fremst og skal til å lesse på. Bak står Arne Eide (1922 – 1994), som var ansatt som tømmerhogger i kommunen. Hestene het Svarta og Kanga. Sammen med Paul Helmersen hogg Eide ut løypene i Varingskollen, og Nils kjørte ut tømmeret. Ståle vokste opp hos foreldrene i Fossum, i telefonsentralen i Hakadal, på hjørnet av Hadelandsveien og Gamle Glitre vei. Moren, Gudrun Pinslie (1905 – 1985), bestyrte telefonsentralen. Sentralen var manuell til 1968.

Bildet er lånt av Ståle Pinslie.

NITTEDAL HISTORIELAG

Kalenderen for året 2018 er den tjuesjuende lokalhistoriske kalenderen Nittedal Historielag har laget for bygda vår.

Vi håper også denne vil falle i smak. Med tanke på fremtidige kalendere tar vi imot råd og kritikk, og fremfor alt nye bilder. Ta kontakt med historielagets styre, som har fungert som redaksjonskomité.

Nittedal Historielag ønsker å levendegjøre og ta vare på minner fra bygdas fortid. Det gjør vi ved å arrangere foredrag, turer, kurs og utgivelser av skriftserie og kalendere som denne.

Som medlem av laget er du også med i Romerike Historielag.

Ønsker du å vite mer om bygda og bygdehistorien, er du velkommen i laget.

Medlem blir du enklest ved å ta kontakt med et av styremedlemmene.

Kontingenten er for tiden kr. 150,-

Kontonummer: 1295 20 02986

STYRET I 2017/2018 BESTÅR AV:

Tom Christophersen (leder), telefon: 995 42 589

Jorunn Andersen, telefon 977 42 803, Gunor Skøyen, telefon 951 25 571

Arne Aas, telefon 900 12 388, Thorleif Henriksen, telefon 907 40 089

www.nittedal-historielag.no

Primstavene er tegnet av Kari Ruud Flem